

Lo Somatent

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XV

Reus Dimecres 9 de Maig de 1900

Núm. 3.560

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d'aquest diari i en las principals llibreries d'aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografia Mallofré, carrer Junquera, 6.
No s' retornan los originals encara que no s' publichin.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. Ptas. 1
a provincias trimestre. 3/50
Extranjer y Ultramar 1
Anuncis, a preus convencionals.

Farmacia Serra

12 ANYS

de continuadas curacions y d' una acceptació general, son las millors probas pera demostrar que 'l

XAROP SERRA

es lo millor remey pera combatre per crónica y rebelde que sia tota classe de.

TOS

La que paga més contribució de la província.

SABATERIA VALLS

MONTEROLS, 35.-REUS

En aquest antic establiment de calsat, trobará 'l públich un complet y variat surtit de totas classes, poguent garantirias lo que no 'ls hi es possible ais intrucos en aquesta industria. Formes elegants y que s' adaptan perfectament a la configuració dels peus d' aquest país, sòlida construcció y preus sens competència possible.

PREU FIXO.—SABATERIA VALLS.—PREU FIXO

INSTITUT VACUNÓGENO SUIS ♦ LAUSANNE

DIPOSIT EXCLUSIU A REUS

D. ANTON SERRA (farmacèutich)

Arrabal Santa Anna, 30

LINFA

Tubo pera 2 a 3 vacunas	Ptas. 1'00
Tubo pera 8 a 10 vacunas	> 1'50
Tubo pera 20 a 25 vacunas	> 3'00
Estutz ab 5 tubos pera 2 a 3 vacunas	> 4'00

PULPA

Placas pera 3 a 4 vacunas	Ptas. 1'50
Placas pera 6 a 8 vacunas	> 3'00
Pots pera 25 vacunas	> 8'00
Pots pera 50 vacunas	> 15'00

Secció doctrinal

La Festa d' enguany

La Festa dels Jochs Florals de Barcelona se celebrá ab la mateixa solemnitat de sempre y ab més entussiasme que may.

La sala estava plena de concurrència selecta. Per las gòtigas pilestras s' enfilavan garlandas de brancatge y flors rematadas per coronas de palmas. Del sostre penjavn paneres de flors y banderas catalanas, y la barana de la galeri apareixia recuberta de damassos, tarjas y escuts de pobles de nacionalitat catalana.

Al entarimat hi havia los setials per las Corporacions convidadas y pel Cos d' Adjunts, y presidintlos a tots, lo de la Reine de la Festa, davant de respatller carmesí y vorejat de flors.

Al entrar la comitiva oficial, al davant de la qui anavan lo senyor Bisbe de la Dióccesis, l' Alcalde occidental y l' President del Consistori, senyor Güell, esolatá un aplauso unánim, seguit de repetits viscas a Catalunya y al doctor Morgades.

S' obrí la festa y avantsantse a la tribuna don Joaquim Cabot y Rovira, llegí lo magistral discurs del president del Consistori don Eusebi Güell y Bacigalupi, que fou interromput per un seguit d' ovacions que no paravan. Pocas vegadas havém vist que lo públich d' un Certámen sentís ab tal forsa la bellesa d' ideas, lo grandió del pensament y lo pulcre de la forma d' un treball de tal naturalesa.

Nostres lectors poden judicar del mérit del mateix, assaborint los següents fragments del

Discurs presidencial

«De segur que l' honorable Cos d' adjunts, al elegrime pel tal càrrech, va creure que portava a la Presidencia d' aquesta festa un nom que 'l nostre poble, per un acte de generositat, qu' es d' agrahir, ha aixecat sobre 'l nivell comú, recompensans ab exco las virtuts cívicas del men para. Si es aixís, jo us agraheixo l' alt honor que 'm dispensen de ferme representant de mon pare en aquest acte, com vos agraheixo també l' hermosa ocasió que m' oferiu de dir en públich y ben alt que de tot quan dech a mon bon pare, que al cel sia, lo que més li estime y agraheixo,

després d' haverme ensenyat a creure en Deu, es l' haverme conuhit, ara fa trenta anys, a ocupar un lloch entre vosaltres; l' haverme fet coneixe lo que valen los pobles que tenint la poderosa sava d' una personalitat ben definida y propia, la prenen per fonament segnr. de son progrés rebujant tot lo que tendeix a desnaturalisar-lo y estrafarlo, y, per últim, l' haverme ensenyat a estimar la nostra patria, Catalunya, ab una amor tonda y verdadera, ab l' amor viva, forta y gran que tots vosaltres li teniu.

Si 'l testimoni d' aquestos sentiments pot contribuir, per poch que sia, a la gran obra de reconstitució de nostra patria, jo vinch a oferinsel ab orgull: rebulo vosaltres ab la seguretat de que si mon pare visqués seria avuy un dels molts que treballan ab fé y entussiasme per atenyar aquell nobilíssim ideal».

Retreu tot seguit l' exemple del poble rhétich, que viu allá a Suissa, prop dels Alps. Un poble que ha casat los avensos moderns ab las sevas tradicions.

«Los llenguatges «romans», altrament dits «neo-llatins», havian sigut considerats, fins no fa gayre com de-pulles més ó menys estrafetas del llatí imperial, del llatí clàssich. Eminentis filòlechs d' aquest sigle, com en Diez, los consideran derivats, no del llatí clàssich, sino del dialecte vulgar dels romans; entenent per tal dialecte, no un llenguatge independent del llatí clàssich, sino aquest mateix llatí melparlat y estrafet pels pobles que Roma dominava.

Altres autors més moderns, entre ells en Gaston Paris, en Michel Breal, en Gerage, en Mohl y en Nyprop, professor a Copenhague, están conformes ab en Diez en que las llenguas «neo-llatines» son fillas del llatí rústich que parlavan los pobles d' Italia, pero investigant y deduhint troban que 'l llatí rústich comprenís diversos dialectes, que d' aquestos n' hi havia que eran, fins a cert punt, independents los uns dels altres, y que alguns, florentshi be, tenfan una antigüetat superior a la del llatí. Ara bé: stés lo procés que la formació y creixement d' una llengua sol seguir, es evident que aquestos últims dialectes, los anteriors a la llengua llatina, havien d' haver influhit poderosamente en la formació de la mateixa; y que aixó fou, aixís ho diu lo mateix Mohl quan confessa que 'l llatí imperial va sortir d' una transformació lenta y gradual dels antics dialectes d' Italia.

Gran número d' inscripcions existents encara avuy, demostran que 'l llatí vulgar dels pagesos del Laci eran molt diferents del llatí oficial de Roma; y aquellas mateixas inscripcions demostran que en temps de Cèssar encara s' conservaven plens de vida els dialectes de Lanuvium, de Pr-neste, de Túsclum, de la Sabina y alguns altres; essent de notar, segons alguns filòlechs, qu' encara avuy aquells dialectes no han desaparegut del tot, puig se 'n troba rastre en els moderns dialectes italians.

De tot lo exposat fins ara s' deduhix que aquells antiquíssims dialectes, en lloch de deure llur formació a la llengua llatina, foren els que donaren els elements primordials pera formar-la a ella. Valguénnos d' una comparansa podriam dir que aquells dialectes, en lloch de ser considerats com ruinas d' un palau enderroc, deuen ser tinguts com las pedreras que donaren els carreus per aixecarlos.

Sense por d' equivocarse un home pot casi assegurar que una d' aquestas pedreras es el rhétich. Tot fa creure que aquest llenguatge, tan semblant al català, no es una estesa de ruinas, de paraules despresses del llatí y que escampadas pels Alps han anat desfigurantse y estrefentse rodolant per costers y fondoladas. ge rhétich es un claper primitiu, un caramull de blocs dels que serviren per assentar els fonaments del palau imperial del llatí clàssich...»

«Si aquest poble, segons de la seva historia s' desprén, no deu als romans el seu llenguatge, y si en aquest hi han influhit tan poch los pobles que posteriorment l' atravessaren tot passant los Alps, hem d' admetre que s' tracta d' una llengua anterior a la civilitació romana.

Ara bé: donada la semblansa y aquell syre de parentín que s' nota tot d' una al comparar lo rhétich y 'l català, y atesa l' unitat d' origen que tothom reconeix a las fins anomenadas llenguas neo-llatines, guo hi ha motiu per creure, ó al menys per sospitar, que aquestas llenguas son més antigas qu' el llatí clàssich, y que aquest no fou més que un d' antics llenguatges que, imposat un jorn per la supremacia política de Roma, s' embellí cultivat per poetas, oradors y filòsofs fins a ofuscar a sas germanas que seguiren essent pagesses rústicas y pobres?»

Aquell llatí imperial, verdader pagés ennoblit, s' oblidá de son humil origen fin al punt de que tot lo que no fos Roma feya per ell pudor de barbre y fugís dels barbarismes com se fuig dels empestats: peró o perdre los seus ayres de senyor y per mantenirse sempre correcte cercar formas estudiadas, dictá regles que 'n lloch de ferli viure una vida natural y espontánea, l' empresonaren y lo lligaren obligantlo a viure encarcerat, momificantlo abans de que morís. En cambi, aquells antics llenguatges vulgars, rústichs y pobres, abandonats a sí mateixos com las plantas del bosch, seguiren l' evolució natural que regeix tot lo humá; atravessaren los sigles, resistiren los mals ayres forasters y encara avuy palpitan plens de vida en las entranyas de las llenguas qual paternitat s' atribuhí per llarch temps lo llatí.»

«Las conclusions que de lo que acabo de exposar vos poden treures, son:

Que pot dirse, no sense fonament, que 'l llenguatge rhétich, lo mateix que 'la demés anomenada «romana» ó «neo-llatina», entre los quals s' hi comptá 'l català, no son fillas del llatí clàssich, sino que tenen un origen anterior.

Que per trobá aquest origen hem de buscar una civilització anterior a la romana.

Que essent lo poble rhétich, segons sos historiadors, d'origen etrusch y havent aquest poble aportat molts dels elements de la seva civilització a la formació del poble llatí, natural es que hi portés també bona part del seu llenguatge, ja que al passar al poble llatí sos usos y costums y, sobre tot, sos còdichs civils y sos rituals religiosos, natural es que hi passessin ab un numerós vocabulari.

Que haventse establert lo poble etrusch aquí, a Catalunya, y haventhi deixat moltes relíquias de sa gran civilització, natural que influís també poderosament en la formació de nostra llengua, aixís s'explicaria que 'l catalá y lo rhétich s'assemblin tant, sense haver de recorre, per explicar aquesta semblansa, a la necessitat d'atribuir llur origen al llatí clàssich.

D' aixó 'n deduïm que fou grandíssima l'influencia dels sardes y dels etruscos a Catalunya, y que l'influencia romana no fou tan gran com alguns suposan.

Exposá com lo poble rhétich resisteix totas las invasions sense sofrir cap modificació en sa fisonomia propia.

Nosaltres, com los rhétichs, també fa sigles que ressim l'influencia forastera, com éll ens hem resistit, ens ressim y ens resistirem, mentres ens quedi un alé de vida, a mudar de llengua. Femho sempre aixís, Senyors: l'única llengua que podém tenir es la que tenim; la que es nostra, perque Deu ens l'ha donada. Conservem-la sempre y serém un poble ab personalitat propia: no oblidém may que mentres visqui la nostra llengua, viurá també Catalunya.

Es ben trist, Senyors, que tan sovint y casi per tot arreu s'hagi de veure que 's Poders Públics, en lloch de protegir amorosament los elements de vida que 's pobles contenen en son sí, s'esforcin en ofegarlos oposantse a tot moviment natural y espontani del ser social para anar al uniformisme, que com diu l' eminent Dr. Torras y Bages, no te sino un valor negatiu y es sempre una situació violenta que fa impossible la forma regional expressió de la vida normal, suau y teconda d' una societat civilizada.

(S' acabará.)

CRONICA

FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

Horas d'observació	Barómetro aneroide	Grau d'humiditat	Pluja en 24 horas	Aigua evap. en 24 h.	Estat del cel	Observ. particular:
9 m.	749	93		3'2	Ras	
3 t.	749	90				

Horas d'observació	TEMPERATURAS			VENTS	NUVOLS	
	Máxima	Minim.	Ter. tip.	direcci.	classe	can.
9 m.	Sol. 27	9	18	S.	Cumul.	0'3
3 t.	Sombra 20		18	S.		0'4

¿Rihém? No; no rihém, que si las noves de que he de parlar son alegres, van pressadidas d'un fel que sols gota a gota pot destilarse.

Gran noticia: «La Ven de Catalunya» va arribar ahir novament: lo Doctor Dato li va curar lo mal que li encomaná 'l germanastre dels catalans senyor Sanz Escartín.

Sublim aconteximent. Tots los detinguts, per ordre d'en Dato han sigut posats en llibertat.

¿Que més pot esperarse d'un home?

Per aixó comensém preguntant: ¿Rihém? Es veritat que 's nyenyos se curan ab árnica y que 's frenchs se remedian ab vendatjes; pero dels colps de sabre y garrotades qui 'n parla?

Estém segurs que á haverlas pogut retirar, en Dato també las retirava.

S'ha empenyat á presentarse als nlls dels catalans com á víctima y á mártir resignat y tindrem de pendresho aixís.

Fins ara no més se pegava á vellets, dones y noyas, gent indefensa tota.

Avuy, avuy ja 's pega als estudiants, á la gent que está en la plenitut de la vida y ab tota la forsa de sanch y se li pega impunement: en l' aula, en lo pati, en lo planaire, en una paraula, en totas parts, y las caras que no s'enroigeixen ab la sanch de las feridas, s'enroigeixen de vergenya.

Y la ploma que té que explicerho, busca selver la denuncia criminal sense que flaqueji la virilitat de la protesta.

S'ha empenyat Moret en son discurs al Ateneo de Madrid, Silveira en son article á «Las Provincias de Levante» de Murcia, escrit exercint son càrrech actual, alguns Diputats y Senadors en sos parlaments al

Congrés y Senat y Dato ab sa vinguda extemporánea é inoportuna a Catalunya, divorciarnos ab lo Poder central y enemistarnos ab las regions que per la seva historia han de ser germans de la nostra, encarque la nostra no ha de ser may esclava de cap d'elles, y á fé que de seguir aquest camí ho conseguiran aviat.

Orenhem alguns que Catalunya sola se moriria de fam: y es qu' aquets son ten pobres d'esperit que no comprenent que un poble com lo nostre, que en lo rocam de la montanya hi oull lo vi, l'oli y demés fruyts, que an se mori de fam, no pot quedar ni rastre d'aquells que comptent ab immensas y fertils planuries no saben per droperia ó lo que 's vulgui, treuren profit.

La Cambra de Comerç d'aquesta ciutat associantse al acte que tindrà lloch demá dijous á tota Espanya en senyal de protesta contra las arbitrarietats y atropells comesos pel Govern, prega als industrials y comerciants tots d'aquesta localitat que se serveixin secundarla unánimament tancant los seus establiments demá dijous á las 12 del matí, per obrirlos passat demá divendres á las 12 del matí.

En la tarde d'ahir los nuvols tornaren á enviarnos una petita pluja que 's reproduhí al vespre, seguint lo cel ennuvolat.

Sabém que s'está treballant activament para portar á cap ab lo llahiment que 's mereix, la vetllada necrológica en honor del infortunat amic D. Lluís Quer que se celebrará lo vinent diumenge en lo «Centre de Lecturas».

Entre 's números que compondrán lo programa de la mateixa hi figura un «Plan» original de nostre company en la premsa D. J. Domenech Grau y 'l mestre senyor Mateu, que será executat per l'Orfeo Rensense.

Ans d'ahir al matí 's provocué un fort esvalot á la Universitat de Barcelona.

Desde la primera hora de classe s'anaren apilant estudiants en lo vestibul y al devant la porta principal. Entre 's grupos se comentavan ab viveza 's successos ocorreguts á la sortida dels Jochs Florals.

A dos quarts d'onza 's grupos, que havian anat engroixint, se posaren á cantar «Els Segadors» y á donar viscas entusiastas á Catalunya.

Contra 's estudiants se dirigiren alguns policíes que hi havia á la plassa, fent recular á cops de pedra als policíes.

Allavors lo quefe de policia reclamá aussili al Govern civil y comparegueren á la plassa forsses de Guardia civil, que comensaren á empeyter als estudiants per la plassa. En aquell moment la excitació que regnava entre l'element escolar era immensa. Ab l'aussili d'una escala de fanaler, de que s'apoderaren, s'ixaren las pedras d'un tros de la passera de la porta principal y las apilaran com para formar una barricada. A mes d'aquellas pedras arrencaren en d'els benches del carrer de Cortis, que fou esbossinat. En mitj de las pedras s'hi colocá un pal ab una bandera catalana; en un altra s'hi veyá un cartell ab la següent inscripció: ¡Mori en Dato!

La Guardia civil de á cavall passá fins després de la una ocupada en esbandir la plassa d'estudiants y curiosos. Los grupos que desfeyan los cavalls, eran totseguit refets, mentres altres recullintse pel vestibul y claustres, cantavan «Los Segadors» entre patriótics viscas.

De la batassa resultaren varis joves centusos de cops de sabre.

Tota la tarde hi hagué á la plassa una secció de Guardia civil, en persecució de que 's repetís l'esvalot.

A Manresa 'l Sr. Dato fou rebut com una mala cosa. A la epidemia diu que no ni haurían fet tant.

Lo tancament de portes en aquella població casi fou general y 's xiulets se feren sentir desde 's carrers y balcones.

Lo lloch de la «Lliga Regional» permanesqué tancat durant tot lo dia.

Ahir correngué ab insistencia 'l rumor de que en Sanz y Escartín, Governador de Barcelona havia presentat la dimissió del seu càrrech. Aquesta mateixa noticia la llegirem després en alguna diaris de Barcelona, pero sense que afortunadament cap d'ells assegurés la veracitat de tal determinació del hermano Escartín.

En la visita que feu 'l Sr. Dato á Montserrat li fou presentat l'album de recorts de la comunitat, en onals folles tantas personas ilustres han estampat al pen de pensaments selectes.

Lo Sr. Dato després de follejar llarch rato aquell

llibre d'honor, posá en ell las següents paraules. «Una veu desde'l cel nos diu: «Estimeuse los uns als altres»: escoltin aquesta veu patrons y obrers y tindreu molt adelantat para evitar conflictes entre 'l capital y 'l treball.—Eduart Dato.»

Molt be, ilustre senyor, vagi aconsellant que s'estimín los uns als altres, entre tant vosté dona l'exemple de....

¡Hipócrita!

Los successos que 's desenrotllen á Barcelona van prenent un color bastant fosch. Los diaris que arribaren ahir nit de la capital del principat detallan extensament lo ocorregut ahir, lo qual te ja molta més importancia de lo que fins ara hem tingut de lamentar.

Ab motiu d'entonar «Els Segadors» un grupo d'estudiants, devant de la Universitat los civils donaren una carga, la qual motivá forta xiulada y crits de visca Catalunya. Com siga, que 's grupos no volían dissoldres empengueren novament una altra carga ab molta més forsa, desenvenyant los sabres y repartint cops á dret y á tort fins que penetraren en los vestibuls y patis de la Universitat, sembrant entre los estudiants lo pánich més grós.

Las escenas dolorosas abundaren en extrém, resultant de tal feta un grós número de ferits de bastanta gravetat entre ells alguns catedráticos.

No podém ressenyar més detalladament los fets y comentarlos com voldríam perque, la veritat, cosas aixís no 's comentan.

Para portar á cap ab lo mellor éxit possible la patriótica iniciativa de la eximia escriptora catalana doña Agnés Armengol y Badia, s'ha publicat y hem rebut los plechs para la suscripció, la següent allocució que 's acompanyan:

«A las donas de nostra Catalunya, Salut.

Per lo deber que tenim tots de cooperar á la reivindicació de nostra Patria y per lo que son enaltiment nos interese y afecta, vos invitém y convoquém desde la noble dama á la senzilla obrera, para que concorreu á la suscripció que, á partir d'avuy, queda oberta en los domicilis de todas las entitats catalanistas. Dita suscripció reconeix per exclusiu objecte lo dotar á la Entitat capdalt del Catalanisme, ó sia á la «Unió Catalanista», d'una rica bandera estil gremial que simbolisi dignament los drets y aspiracions de la

Confiant que nostra veu trobi ressó en lo cor de la dona catalana, enteném que s'honora á si mateixa honorant com se deu á Catalunya.

Barcelona, diada de Sant Jordi, 1900.

Agnés Armengol de Badia.»

No dubtém que las donas catalanas sabrán acullir, en nostre ciutat, com mereix la patriótica idea de l'esmentada poetisa hi contribuïrán ab sas forsses y patriotisme el millor éxit d'aquesta empresa.

En lo local de la «Unió Catalanista» y en nostra Redacció quedan obertas las llistas de suscripció.

Si aquesta nit se reuneix sufficient número de senyors regidors, nostre Excm. Ajuntament celebrará la sessió de primera convocatoriá, corresponent á la present setmana.

Tota la premsa de Catalunya, y fins ja molta part de la de Madrid, ha convingut en que 'l viatge de 'n Dato ha sigut un desaffo á la causa catalanista, quina li ha contestat com mereixia tant d'atrevimient.

Altres anyadeixen que l'explicació de quant ocorreix está en que representi 'l ministre una política que ha sigut para Catalunya una decepció, perque no están organissats los serveys, perque no s'ha fomentat las fonts de riquesa, perque no s'han cumplert las promesses fetas al donar entrada en lo Govern als senyors Polavieja y Durán y Bas.

La Junta d'Obras del port de Tarragona ha elevat al senyor ministre d'Agricultura, Industria, Comerç y Obras públicas una exposició reclamant l'empalme en aquesta ciutat de las líneas del Nort y del Mitjdia (zarza catalana).

Ha visitat nostra Redacció lo primer número del setmanari científich y literari «Lo Pensament Catalá», dirigit per Mossen Jacinto Verdaguier.

Lí desitjém moltas prosperitats y llarga vida.

Lo recaudet en lo dia d'ahir en la Administració de Consums per diferentes especies puja la cantitat de pessetas 1271'42.

De un confrare de Tarragona:

«Avis al senyor Dato: Es extraordinari lo número de xiulets que aquets

Realisació de totes las existencias

DE LA CASA
JOAN PORTA

Articulos de verdadera ganga

Mantas de llana, tapets yute, Mocadors de fil y ootó, Velluts negres, Mocadors d'abrich, Franetas blanques, Manteleria, Piqués, Trajos de bany para senyora y caballero teixits ootó.

Articulos confeccionats

Brusas parisennes, Faldas, Refajos, Camiseria. A preus increïbles. Tres camisas para home 4 ptas. Tres camisas para senyora 3 ptas.

ULTIMS DIAS

dias han venut los fraires establerts a la Plassa de la Font.

Segons las noticias que de la cort reberem ans d'ahir, nostre particular amic D. Joan C. fillas se troba casi restablert, si be no ha recuperat encara del tot sas forsas.

Triomf científich

Diariament donan excelents resultats en tots los paisos los medicaments **COSTANZI** que curan qualsevol enfermetat.

Pera més detalls llegeixis en 4.ª pàgina **Miraculosos confits ó Injecció anti-venéreos y Roob anti-sifilitich COSTANZI.**

Nostres apreciables lectors llegiran en la presens edició un anunci de la ben reputada firma delsenyors **Valentín & Comp.**, Banquers y Expendea duria general de loteria a Hamburg, tocant a la loteria d' Hamburg y no dubtem que 'ls interessart molt, ja que ofereix per pochos gastos alcansar en un cas felis una fortuna ben important. **Aquesta casa envia gratis y franch lo prospecte oficial a qui 'l demana.**

Cambra de Comers

Pera sa inserció dita Cambra ens ha facilitat lo següent:

«Aquesta Cambra de Comers ha rebut d' importants Centres de Madrid y eficazment recomanant per lo Direc ori de la Unió Nacional lo document que vá transcrit a continuació; y devant la série d' arbitrarietats, ilegalitats y atropells que es an cometent nostres ilusos governants, aquesta Cambra s' associa per complert, al acte de protesta, que 's disposa a realisar Espanya entera, ó invita als comerciants ó industrials tots d' aquesta localitat a que ho secundin ab decisió, tancant sos estab iments a las 12 del matí del dijous pròxim pera no obrir os fins al dia següent.

Reus 8 Maig 1900.—Anton Pascual, President; Joan Vilella, Vice-president; Joseph Vidella Gomis, Francisco Bufill, Ramón Mayner, Joseph Montserrat, Joseph Mangrané, Francisco J. Berngola, Casimiro Grau, Emili Vallvé, Joseph M.ª B. rtomeu, Joseph Roig Boada, Joan Vallés Sureda, Pau Abelió, Ramón Rius, Vocas; Tomás Abelió, Secretari general.

UNIÓ NACIONAL

Molt senyor nostre:

Lo Govern acaba de realisar dos actes que mereixen enérgica protesta.

Ha processat a las personas que constituheixen lo Directori de la Unió Nacional inventant un delicte que no está en cap lley, y pera qual invenció demana ajuda a una circular del Fiscal del Tribunal Suprém.

Y no satisfet encare de tal extra-legalitat, violenta la cobrança de la contribució é impostos a espatllas de las Corts, que acaba d' abandonar, y sens oir sisquera al Consell d' Estat.

Lo nou Reglament, es una verdadera ex'ralimitació de la potestat legislativa que atenta fins contra 'ls mateixos drets naturals, puig que per é l se pretén privar als industrials y comerciants del exercici d' aquellas labors que més los hi agradin. Es també una verdadera violació del Códich penal, puig que crea la pena d' inhabilitació pera 'l exercici de la industria y del comer, no sóls als que foren contribuyents, sino també a totes las personas de sa familia, a las que estiguesin a son servey, a las que s' establissin en los locals que els deixaren, faltant molt poch pera arribar, com Atala, a destruhir tals establiments y sembrar en ells sal a fi de que res tornin a produhir.

Tals extrems de violencia, injustificables encare en los poders més despótics, no poden sufrirse sens avans haver perdut tota noció de la dignitat; y perque no deuben tolerarse, los comerciants é indus-

trials de Madrid han acordat, en senyal de protesta, tancar tots los establiments lo pròxim dijous 10 de Maig a las dotze del matí, pera no obrir fins al divendres 11.

Y com los organismes adherits en aquixa a la Unió Nacional y tots los comerciants é industrials sentirían com nosaltres la vergonya de tan odiosa tirania, invi ém a que secundin aquest acort ab gran entusiasme y decisió, perque quant més enérgica y viva sia la protesta, millor probarem la verdadera importancia y forsa d' opinió que representan los elements productors del país.

La ida de la protesta ha nascut dels comerciants é industrials de Madrid, la reculliren sos organismes, y aquets, units ab la Junta Provincial, esperan de vostés lo més eficas y decisiu concurs.

Lluís Mahou y Solana, per la Cambra de Comers.—Anastassi Monasterio, pel Circul de la Unió Mercantil.—Lluís Moutón, per la Unió Gremial.—Anton Piera, pel Circul Industrial.—Eugen Sainz Romillo, per la Junta Provincial de Unió Nacional.—Benito Zurita Nieto, Secretari.

Secció oficial

Alcaldia Constitucional de la ciutat de Reus

L' Excm. Ajuntament en sessió de 4 del actual, de conformitat a lo informat per la Secció de Foment, ha acordat lo següent:

Primer. Cambiar tots los contadors d' aigua existents y que no senyalan lo gasto de la consumida, per altres del sistema «Estrella» que s' ha adoptat, per ser lo que reunex millors condicions, sense exigir al propietari, per dit cambi, cap cantitat.

Segon. En las novas concessions d' aygua s' obligarà a colomar sempre 'l contador «Estrella» abonant per tal concepte 100 pessetas per cada un.

Tercer. En las concessions fetas fins avuy sense contador, se 'ls hi colomarà una de dit sistema, devent abonar la cantitat de 100 pessetas, ó pagar mensualment una pesseta de lloger, ó sia 50 céntims en concepte d' interessos y 50 céntims com amortisació del capital.

Quart. Queda anulada la condició 3.ª del plech de concessions d' aygua a particulars, que consistia en donar gratis durant 3 mesos 15 metres cúbichs cada mes.

Quint. Los particulars que no 's conformin ab las modificacions acordadas per l' Ajuntament fent ús de las facultats que 's reservá en virtut de lo fixat en la condició 8.ª de las concessions, se considerara que renuncia a la concessió d' ayguas que en son dia los hi fou otorgada.

Lo que he acordat fer públich pera coneixement dels interessats y del veñinat en general.

Reus 5 de Maig de 1900.—L' Alcalde, Pau Font Rubinat.

Registre civil

del dia 8 de Maig de 1900

Naixements

Carlos Cantor Aris, de Ramon y Almsida.

Matrimonis

Cap.

Defuncions

Leocadia Salvadó Simó 68 anys, Camí de Misericordis 7.

Secció religiosa

Sant d' avuy.—Sant Gregori.

CULTS RELIGIOSOS

Parroquia de Sant Joan Batista (Providencia).

Demà 's dará principi a la funció de las cuarenta horas, descubrint a S. D. M. a las 9 del matí seguint solemne ofici; a las 6 de la tarde trisagi cantat y a las 7 reserva; lo vinent diumenge l' ofici serà a las 9 y mitja y a la tarde se reservarà a las 7 y mitja.

Sant de demà.—Sant Antoni arq.

Secció comercial

MOVIMENT DEL PORT DE TARRAGONA

Entradas del dia 6

De Valencia en 6 hs., v. Sagunto de 345 ts., ab tránzit, consignat a D. Anton Más.

De Cardiff, en 8 ds., v. alemá Georg, de 573 ts., ab carbó mineral.

Despatzadas

Cap.

Entradas del dia 7

De Mezarrón en 8 ds., bal. San Sebastián, de 57 ts., ab espart, consignat a D. Joseph M.ª Ricomá.

De Certe en 1 dia v. Correo de Cartagena de 253 ts., ab bocoyos buyts.

Despatzadas

Cap.

Anuncis particulars

Se traspasan

las portas y demás accessoris d' una botiga situada en la plassa de Prim.

Se cederán en bonas condicions. Informes en aquesta impremta.

HORT

Se desitja trobarne un pera arrendarlo en bonas condicions. Informarán en aquesta impremta.

Interessant als viticultors

CARTILLA RÚSTICA

PERA US DEL CULTIVADOR

DE LA

VINYA AMERICANA

PUBLICADA

Per la Redacció de «El Labriego»

Vista la bona acollida que ha meregut la primera edició d' aquesta CARTILLA RÚSTICA impresa en idioma catalá, tota vegada que 's vegé agotada en un breu espay de temps, la Redacció de «El Labriego» cregué convenient procedir a sa reimpressió al castellá, degudament aumentada.

Dita CARTILLA la forma un volumen en 8.ª major de 440 páginas y 's ven al preu de 6 rals l' exemplar en aquesta impremta.

MODISTA DE SOMBREROS

S' ofereix a domicili pera tota classe d' arreglos y confecció dels mateixos.—Arrabal de Santa Anna, número 26, pis tercer.

Imp. C. Ferrando, Plassa de la Constitució.

PASTILLAS FONT

Cloro-Boro-Sodicas a la Cocalna y al Mentol

Son lo millor remey en las laringitis catarrals en general, amigdalitis y faringo-laringitis, tant exudativas com ulcerosa y granulosa; tos faringea, ronquera, afonis y en general en las inflamacions de la gola, etc.

Dipósit general. Farmacia de A. SERRA.—REUS.

De venta en todas las bonas farmacias y principales droguerías.

MIRACULOSOS CONFITS COSTANZI

O INJECCIÓ ANTIVENÉREOS Y ROOB ANTISIFILITIC

A. SALVATI COSTANZI
(Carrer Diputació, 435. Ba. Ce. ona)

No pocs envejosos sufren grandement per lo favor cada dia més creixent que mereixen del públich de totes nacions los Remey Costanzi, que han curat mils de malalts de venéreo y sífilis encaregut sos malis crónichs de més de 20 anys. Dits medicaments son d'efecte tan maravellós pera 'l. estranyiments uretrals, que en 20 ó 30 dias están totalment curats, evitant ademés las peligrosas *condillitas*. En dos ó tres dias será radicalment curada la purgació recent y en cinch ó sis dias la crónica y gota militar. Inmillorable para las *úlcera*s y *fluja*s blancas de las donas, *arenillas* y *catarrros* de la vejiga, *escozores uretrales*, *calculus*, *retencions d'orina* y demás *infeccions genito urinarias* y especialment la *sífilis* encaregut sta he. editaria. Pera la curació de la *sífilis*, lo Roob ha donat probas patents d'una superioritat incontestable sobre tots los antisifilichs fins ara coneguts, porque es l'únic que no conté *Ioduro de Potasio* ni cap *sustancia Mercurial*. Per lo contrari, la missió del Roob estriba precisament en contrarestar los efectos de tals sustancias, tan desastrosos para la salut, ja que com es sabut causan malalties no molt fáciles de curar. Lo Roob te ademés la ventatja de poderse usar ab profit en qualsevol mes del any. Ala increíble se 's ni admet lo pago una vegada curats, previ lo tracte especial y extensiu ab l'inventor. *Carrer Diputació, 435, Barcelona.*—Preu de la Injecció Costanzi, pessetas 4. Preu dels Confits antivenéreos para quins no vulguin usar inyeccions, pesseta 5. Roob antisifilich, lo Frasco, pessetas 4. Pera provincias afegir pessetas 1.00. Dits medicaments están de venta en todas las Farmacias A Reus en la Farmacia de D. Anton Serra, Arrabal de Santa Anna, 80, en la del Dr. Carpa y en la Droguería de D. Francisco Freixa Piassa de Prima, 1.

ALTAS

BAIXAS

para la contribució

Se 'n venen en la Imprempta d'aquest diari.

Publicacions regionalistas que 's ræben en aquesta Redacció.

«La Renaixensa», diari de Catalunya, «La veu de Catalunya», diari de Catalunya, «La Nació Catalana», Quinzenali de Catalunya, «L'Art del Pagès» quinzenari, «L'Aurora», mensual de Catalunya, «Lo Teatro Regional», setmanari de Barcelona, «La Veü de Montserrat», setmanari de Catalunya, de Vich.—«La Costa de Llevant», setmanari de Catalunya, de Blanes.—«L'Olot», setmanari de Catalunya, de Olot.—«Las Cuatre Barras», setmanari de Catalunya, de Vilafranca del Panadés.—«Lo Geronés», setmanari de Catalunya, de Girona.—«La Veü del Vallés», setmanari de Catalunya, de Granollers.—«El Vendrellinés», setmanari de Catalunya del Vendrell.—«La Revista Gallega», setmanari de la Coruña (Galicia).—«Euskalduna», «Euskazale», setmanaris de Bilbao (Biscaya).—«El Eco del Guadalupe», setmanari de Alcañiz (Aragó).

Societat general de transports marítims a vapor de Marsella

Serveys del mes de Maig de 1900

Línea directa para el Rio de la Plata

Sortiran de Barcelona directament para Montevideo y Buenos-Aires los magnífichs y rápidos vapors francesos

lo dia 11 de Maig lo vapor «Aquitaine»
lo dia 21 de " lo " «Italie»

LINEA PERA 'L BRASIL Y RIO DE LA PLATA

Sortirá de Barcelona lo 27 de Maig para Dakar, Rio Janeiro y Santos lo grandíods y acreditat vapor francés

Bretagne

Consignataris a Barcelona, RIPOL y C., Plassa de Palacio.—Barcelona.

LLET PURA DE VACA

VACAS SUSSAS

Hort de Pau Abelló

Se ven al carrer primer del Roser núm. 4.

Invitación para participar á la próxima GRAN LOTERÍA DE DINERO

500,000

MARCOS

ó aproximadamente

PESETAS 800.000

como premio mayor pueden ganarse en caso mas feliz en la nueva gran Loteria de dinero garantizada por el Estado de Hamburgo

ESPECIALMENTE:

1	Premio á M	300000
1	Premio á M	200000
1	Premio á M	100000
2	Premios á M	75000
1	Premio á M	70000
1	Premio á M	65000
1	Premio á M	60000
1	Premio á M	55000
2	Premios á M	50000
1	Premio á M	40000
1	Premio á M	30000
2	Premios á M	20000
26	Premios á M	10000
56	Premios á M	5000
106	Premios á M	3000
208	Premios á M	2000
812	Premios á M	1000
1518	Premios á M	400
36952	Premios á M	155
19490	Premios á M	30, 200, 134, 104, 100, 73, 45, 21

La Loteria de dinero bien importante autorizada por el Alto Gobierno de Hamburgo y garantizada por la Hacienda pública del Estado, contiene *billetes* 118.000 de los cuales 59.180 deben obtener premios con toda seguridad.

Todo el capital incl. 58820 billetes gratuitos importa

Marcos 11,764.525

ó sean aproximadamente

PESETAS 19,000.000

La instalación favorable de esta Loteria está arreglada de tal manera, que todos los arriba indicados 59.180 premios hallarán seguramente su decisión en 7 clases sucesivas.

El premio mayor de la primera clase es de marcos 50.000, de la segunda 55.000 asciende en la tercera á 60.000, en la cuarta á 65.000, en la quinta á 70.000 en la sexta á 75.000 y en la séptima clase podría en caso mas feliz eventualmente importar 500.000, especialmente 300.000, 200.000 marcos etc.

La casa infrascripta invita por la presente, á interesarse en esta gran loteria de dinero. Las personas que nos envian sus pedidos se servirán añadir á la vez los respectivos importes en billetes de Banco, libranzas de G. r. o. Mutuo extendidas á nuestra orden, giradas sobre Barcelona ó Madrid, letras de cambio facil á cobrar, ó en sellos de correo.

Para el sorteo de la primera clase cuesta:

1 BILLETE ORIGINAL ENTERO. PESETAS 10
1 BILLETE ORIGINAL MEDIO. PESETAS 5

El precio de los billetes de las clases siguientes, como tambien la instalación de todos los premios y las fechas de los sorteos, en fin todos los pormenores se verá del prospecto oficial.

Cada persona recibe los billetes originales directamente que se hallan provistos de las armas del Estado, como tambien el prospecto oficial. Verificado el sorteo, se envia á todo interesado la lista oficial de los números agraciados, prevista de las armas del Estado. El pago de los premios se verifica segun las disposiciones indicadas en el prospecto y bajo garantía del Estado. En caso que el contenido del prospecto no convendría á los interesados, los billetes podrán devolverse pero siempre antes del sorteo, y el importe remitido será restituido. Los pedidos, deben remitirse directamente lo mas pronto posible pero siempre antes del

25 Mayo de 1900

Valentin y Comp.

Expenduria general de loterias

HAMBURGO

ALEMANIA.

Para orientarse se envia gratis y franco el prospecto oficial á quien lo pida

Ferrocarril económico de Reus á Salou

Servy de trens que regirá desde 'l 2 d' Octubre de de 1899.

Sortidas de Reus.—4'10, 9'00 matí, 2'32, 5'43 tarde.

Sortidas de Salou.—4'56, 10'49 matí, tarde 5'10 y 7'25 nit.

Travía á vapor.—Sortidas de la estació: 11'20 y 7'50 nit.—Sortidas del Arrebald: 8'45 matí y 2'50 tarde.

Reus 28 de Septiembre 1899.